ZAKON O CENTRALNOJ BANCI BOSNE I HERCEGOVINE ("Sl. glasnik BiH", br. 1/1997, 29/2002, 8/2003, 13/2003, 14/2003 - ispr., 9/2005, 76/2006 i 32/2007)

ZAKON O CENTRALNOJ BANCI BOSNE I HERCEGOVINE

("Sl. glasnik BiH", br. 1/1997, 29/2002, 8/2003, 13/2003, 14/2003 - ispr., 9/2005, 76/2006 i 32/2007)

Glava I

OSNIVANjE, CILjEVI I ZADACI CENTRALNE BANKE

Član 1

Osnivanje Centralne banke

1. Ovim se osniva Centralna banka Bosne i Hercegovine, pod nazivom Centralna banka Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: "Centralna banka"). Na njenom čelu nalazi se Upravni savet i ona ne može davati kredite kreiranjem novca i u tom smislu funkcioniše kao currency board.

2. Po zakonu Bosne i Hercegovine, zakonu Federacije Bosne i Hercegovine i po zakonu Republike Srpske, Centralna banka je pravno lice sa punim ovlaštenjima. Centralna banka ima mogućnost da sklapa ugovore, da nabavlja i raspolaže pokretnom i nepokretnom imovinom, te da je strana u sudskim postupcima.

3. Sedište centralne kancelarije Centralne banke je u Sarajevu. Međutim, ona svoje aktivnosti decentralizuje u ostalim sedištima zajedničkih institucija Bosne i Hercegovine. Centralna banka osniva i

održava centralnu kancelariju i glavne jedinice u Federaciji Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj; ove glavne jedinice nemaju pravni status ili ovlaštenja koja su nezavisna od Centralne banke. Osnivaju se jedna ili dvije glavne jedinice u Federaciji i jedna u Republici Srpskoj. One svoje obaveze izvršavaju prema odluci Upravnog saveta i Guvernera i u skladu sa ovim zakonom, mogu raditi preko računa otvorenih kod odgovarajućih institucija nadležnih za platni sistem. Upravni savet Centralne banke Bosne i Hercegovine može uspostaviti predstavništva i kancelarije za kontakte u inostranstvu i imenovati predstavnike i korespondente. Ona takođe može uspostaviti predstavništva pod nadležnošću glavnih jedinica u mestima u Bosni i Hercegovini, u skladu sa svojim odlukama.

4. Centralna banka ima pečat sa slikom grba Bosne i Hercegovine i rečima: "Centralna banka Bosne i Hercegovine". Svaka glavna jedinica ima pečat sa rečima: "Centralna banka Bosne i Hercegovine", te nazivom i sedištem te glavne jedinice. Pečati Centralne banke Bosne i Hercegovine i njenih glavnih jedinica uključuju grbove, u skladu sa Zakonom o grbovima Bosne i Hercegovine.

Član 2

Ciljevi i osnovni zadaci Centralne banke

1. Cilj Centralne banke je da postigne i održi stabilnost domaće valute (Konvertibilna marka) tako što izdaje domaću valutu prema aranžmanu poznatom pod nazivom currency board.

2. Dužnosti, zadaci i obaveze Centralne banke se izvršavaju preko njene centrale, glavnih jedinica i ostalih filijala.

3. Osnovni zadaci Centralne banke koji se izvršavaju pod nadležnošću njenog Upravnog saveta su:

a. da definiše, usvoji i kontroliše monetarnu politiku Bosne i Hercegovine putem izdavanja domaće valute (Konvertibilna marka) po kursu određenom u članu 32. ovog zakona i uz puno pokriće u slobodno konvertibilnim deviznim sredstvima, kao i kroz ostale funkcije koje ima prema ovom zakonu;

b. da drži i upravlja službenim deviznim rezervama Centralne banke na siguran i profitabilan način;

c. da potpomogne ili uspostavi i održava odgovarajuće platne i obračunske sisteme;

d. da izdaje propise za ostvarivanje aktivnosti utvrđenih u članu 2, stav a, tačka 3. ovog zakona;

e. da koordinuje aktivnosti agencija koje su nadležne za izdavanje bankarskih licenci i vršenje suprevizije banaka u Entitetima na način kako to odredi Upravni savet Centralne banke, uključujući mesečne sastanke rukovodilaca tih agencija sa predstavnicima Centralne banke i podnošenje mesečnih izveštaja od strane tih agencija Centralnoj banci o njihovim aktivnostima i o kretanjima u finansijskim institucijama u njihovoj nadležnosti;

f. da sprovodi monetarnu politiku u skladu sa članom 2, stav a, tačka 3. ovog zakona;

g. da prima depozite od Bosne i Hercegovine i komercijalnih banaka radi ispunjenja zahteva za obaveznim rezervama. Centralna banka može držati i depozite Entiteta i drugih javnih institucija, kao i druge rezerve komercijalnih banaka, ukoliko to one žele;

g (i) da pregleda informacije koje Centralnoj banci proslijede entitetske agencije za bankarstvo na osnovu člana 4(l) Zakona o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine i člana 4(m) Zakona o Agenciji za bankarstvo Republike Srpske, izmijenjenih i dopunjenih u opštem kontekstu Poglavlja VIII istog, ali s ciljem da se donesu posebni propisi u pogledu procedura za kliring i poravnanje međubankarskih plaćanja, uključujući plaćanja čekom i drugim instrumentima plaćanja, ako bude bilo potrebno radi osiguranja postupanja u skladu sa nalozima za blokiranje u pogledu finansiranja terorističkih aktivnosti ili aktivnosti kojima se remeti mir kako se predviđa u entitetskim zakonima o agencijama za bankarstvo i zakonima o bankama, te radi dodatnog osiguranja protiv pristupa na bilo koji način blokiranim računima kako se predviđa u navedenim zakonima.

h. da stavlja u i povlači iz opticaja domaću valutu (Konvertibilna marka), uključujući novčanice i kovanice zakonskog sredstva plaćanja, pridržavajući se strogo pravila currency boarda definisanog u članu 2, stav a, tačka 3. ovog zakona.

i. da sprovodi radnje u pomaganju borbe protiv pranja novca, pomaže antiterorističke mjere i mjere protiv opstrukcije sprovođenja Opšteg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, koje se odnose na banke.

4. Naročito:

(a) Upravni savet Centralne banke ima isključivu nadležnost za zadatke navedene pod (a), (b), (c), (d) i (e) stava 3. ovog člana, dok preostale zadatke treba da izvršavaju centrala, glavne jedinice i ostale filijale Centralne banke. (b) Ostali osnovni zadaci centralnog biroa Centralne banke i glavnih jedinica su: (i) da obavljaju devizne operacije na zahtev banaka čije je sedište u regionu kojeg pokriva glavna jedinica i (ii) da prikupljaju podatke koji se odnose na ekonomske i finansijske aktivnosti u regionu u kojem se nalazi njihovo sedište.

Član 3

Nezavisnost Centralne banke

U okviru svojih ovlaštenja utvrđenih ovim zakonom, Centralna banka je potpuno nezavisna od Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, te bilo koje javne agencije i organa, a u cilju objektivnog sprovođenja svojih zadataka, osim ako nije drugačije određeno ovim zakonom, Centralna banka neće primati instrukcije od bilo kojeg drugog lica. Samostalnost Centralne banke treba biti poštovana i niko ne može bespravno tražiti da se utiče na bilo kojeg člana tela Centralne banke koje donosi odluke u izvršavanju njegovih dužnosti prema Centralnoj banci niti da se meša u delatnost Centralne banke.

Član 4

Međunarodna saradnja

1. Centralna banka zastupa Bosnu i Hercegovinu na svim međuvladinim sastancima, telima i organizacijama po pitanjima

monetarne politike i drugih pitanja koja su u njenoj nadležnosti.

2. Centralna banka može pružiti bankarske usluge u korist stranih vlada, stranih centralnih banaka i monetarnih vlasti, te u korist međunarodnih organizacija u kojima ona ili Bosna i Hercegovina sudeluju.

3. Centralna banka može sudelovati u međunarodnim organizacijama koje rade na učvršćivanju finansijske i ekonomske stabilnosti kroz međunarodnu monetarnu saradnju.

4. Kao predstavnik Bosne i Hercegovine, Centralna banka može preuzeti odgovornost i izvršiti transakcije u vezi sa sudelovanjem Bosne i Hercegovine u međunarodnim organizacijama.

Glava II

ORGANIZACIJA I ADMINISTRACIJA CENTRALNE BANKE

Član 5

Organizacija Centralne banke

1. Centralna banka se sastoji od Upravnog saveta, uprave koja se sastoji od Guvernera i tri Viceguvernera i osoblja.

2. Centralna banka ima centralnu kancelariju i glavne jedinice.

Član 6

Funkcije Upravnog saveta

1. Upravni savet je nadležan za vrhovnu upravu i kontrolu sprovođenja politike, administraciju i poslovanje Centralne banke.

2. U izvršavanju svoje funkcije, Upravni savet mora periodično da vrši procenu monetarne i ekonomske situacije. U tu svrhu, uprava Centralne banke izveštava Upravni savet, ne manje od jednom mesečno, o administraciji i aktivnostima Centralne banke, o vođenju njenih monetarnih i regulatornih politika, o solidnosti finansijskog sistema, te o stanju novca, kapitala i deviznog tržišta , uključujući sve događaje i uslove koji imaju, ili će imati, značajan efekat na upravljanje ili poslovanje Centralne banke, na sprovođenje njenih politika, na finansijski sistem, ili na pre pomenuta tržišta.

Član 7

Ovlaštenja Upravnog saveta

Upravni savet ima sledeća ovlaštenja:

a. da utvrđuje monetarnu politiku u skladu sa članom 2, stav a, tačka 3. ovog zakona;

b. da usvaja sve opšteprimenjljive propise, smernice i uputstva koja će izdavati Centralna banka;

c. da odobrava sve izveštaje i preporuke koje Centralna banka treba da dostavi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine ili Predsedništvu Bosne i Hercegovine;

d. da odlučuje o prisustvu Centralne banke u međunarodnim organizacijama;

e. da odredi nominalnu vrednost i veličinu novčanica i kovanog novca u skladu sa članom 42. ovog zakona, da odluči o njihovoj proizvodnji i čuvanju, kao i o uslovima opoziva novca. O dizajnu novčanica i kovanog novca treba da odluči Upravni savet, uz odobrenje Predsedništva Bosne i Hercegovine;

f. da usvoji Pravilnik Centralne banke i da utvrdi politike koje se odnose na administraciju i poslovanje Centralne banke; g. da utvrdi organizaciju Centralne banke;

h. da odobri imenovanja Viceguvernera i Glavni interni revizor Centralne banke i njegove zamenike, te da, nakon prvih šest godina funkcionisanja Centralne banke, između svojih članova izabere Guvernera Centralne banke;

i. da otvara i zatvara glavne jedinice i ostale filijale i predstavništva Centralne banke;

j. da odredi finansijski plan Centralne banke i opšte uslove zaposlenja službenika Centralne banke, predstavnika i korespondenata;

k. da odredi računovodstvene prakse i standarde Centralne banke, centrale i glavnih jedinica i ostalih filijala, te odobri godišnje izveštaje i finansijske izvode Centralne banke;

l. da utvrdi posebne rezerve u knjigama Centralne banke uz odobrenje Predsedništva Bosne i Hercegovine;

m. da odredi kategorije aktive koja bi bila adekvatna za plasman finansijskih sredstava Centralne banke i

n. da odluči o bilo kojem drugom pitanju koje spada u kompetencije Upravnog saveta, što je definisano ovim zakonom.

Član 8

Konstitucija Upravnog saveta

1. Za vreme prvih šest godina poslovanja Centralne banke, Upravni savet se sastoji od Guvernera imenovanog od strane Međunarodnog monetarnog fonda uz prethodno obavljene konsultacije sa Predsedništvom Bosne i Hercegovine i tri člana imenovana od strane Predsedništva Bosne i Hercegovine. Guverner koji je imenovan od strane Međunarodnog monetarnog fonda nije državljanin Bosne i Hercegovine ili neke druge susedne države. Tri člana koje imenuje Predsedništvo Bosne i Hercegovine su jedan Bošnjak i jedan Hrvat iz Federacije Bosne i Hercegovine i jedan Srbin iz Republike Srpske.

2. Nakon prvih šest godina delovanja Centralne banke:

a. Upravni savet Centralne banke se sastoji od pet članova imenovanih od Predsedništva Bosne i Hercegovine i

b. Nakon imenovanja svojih članova, Upravni savet između svojih članova bira Guvernera na period od šest godina; za vreme trajanja svog mandata Guverner neće biti zamenjen, osim ako je njegovo uklanjanje iz Upravnog saveta u skladu s članom 11. ovog zakona.

3. Izuzev Guvernera koji je imenovan od Međunarodnog monetarnog fonda, kandidati za članstvo u Upravni savet su državljani Bosne i Hercegovine. To moraju biti osobe od visokog poverenja i profesionalnog iskustva u monetarnim i bankarskim poslovima za koje ne postoji osnova da budu odstranjene po članu 11. ovog zakona.

4. Mandat svakog člana Upravnog saveta je šest godina. Članovi Upravnog saveta mogu biti ponovo izabrani ukoliko ne postoji osnova za odstranjenje po članu 11. ovog zakona.

Član 9

Naknada članova Upravnog saveta

Članovi Upravnog saveta dobivaju naknadu od Centralne banke koju određuje Guverner u skladu sa opšteprihvaćenim standardima i koja je proporcionalna njihovim nadležnostima.

Član 10

Ko ne može biti član Upravnog saveta

Osoba koja je član Predsedništva Bosne i Hercegovine, Parlamentarne Skupštine Bosne i Hercegovine, Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ili Saveta ministara Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine ili Republike Srpske, ne može biti član Upravnog saveta.

Član 11

Diskvalifikacija i uklanjanje članova Upravnog saveta i njihov imunitet

1. Predsedništvo Bosne i Hercegovine odstraniće iz Upravnog saveta svakog člana:

a. koji krši pravilo currency boarda uspostavljeno ovim zakonom;

b. koji nije podoban za člana Upravnog saveta u skladu sa članom 10. ovog zakona;

c. koji je proglašen krivim za prestup za koji je bio, ili bi mogao biti, osuđen na kaznu zatvora bez mogućnosti plaćanja novčane kazne;

d. koji je postao insolventan ili je bankrotirao i nije rehabilitovan ili

e. koji je zbog lošeg ponašanja diskvalifikovan ili suspendovan od strane nadležnih vlasti u obavljanju profesionalnih aktivnosti.

2. Nakon saznanja i predloga od strane većine članova Upravnog saveta, svaki član Upravnog saveta može biti smenjen od strane Predsedništva Bosne i Hercegovine i to ako:

(a) osoba predložena da bude udaljena iz službe nije u stanju da vrši funkciju zbog fizičke ili duševne bolesti koja traje više od jedne godine;

(b) osoba predložena da bude udaljena iz službe prisustvovala na manje od pola sastanaka Upravnog saveta koji su održavani tokom poslednjih dvanaest meseci ili

(c) osoba predložena da bude udaljena iz službe sudelovala u ozbiljnom kršenju Zakona ili ozbiljnom prekršaju na radnom mestu koji bitno šteti interesima Centralne banke.

3. Ni zbog jednog drugog razloga, član Upravnog saveta ne može biti udaljen iz Saveta.

4. Članovi Upravnog saveta Centralne banke neće biti krivično gonjeni ili hapšeni i zatvarani bez odobrenja Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Imunitet se neće primenjivati kod gonjenja, hapšenja ili zatvaranja lica koje je uhvaćeno u obavljanju težeg krivičnog dela.

Član 12

Davanje ostavke članova Upravnog saveta

Članovi Upravnog saveta mogu dati ostavku, s tim da Predsedništvu Bosne i Hercegovine dostave pismenu ostavku najmanje tri meseca unapred.

Član 13

Slobodno mesto u Upravnom savetu

Svako slobodno mesto u Upravnom savetu se popunjava imenovanjem novog člana Upravnog saveta u skladu s članom 8, s tim da njegov mandat traje do isteka mandata člana na čije je mesto došao.

Član 14

Zasedanje Upravnog saveta

1. Guverner predsedava sednicama Upravnog saveta, a u slučaju njegove odsutnosti sednicama predsedava jedan od članova Upravnog saveta. Tokom prvih šest godina poslovanja Centralne banke, Upravni savet, uz odobrenje Guvernera, može raspravljati o pitanjima i donositi odluke i u slučaju odsustva Guvernera, pod uslovom da su na sastanku prisutna tri druga člana ili njihovi naimenovani zamenici, te da se odluke donose jednoglasno.

2. Upravni savet se sastaje tako često kako to zahtevaju aktivnosti Centralne banke, ali ne manje od jedanput svakog kalendarskog meseca.

3. Po pravilu, sednice Upravnog saveta saziva Guverner. Sednice Upravnog saveta mogu biti sazvane i na pismeni zahtev dvojice članova Upravnog saveta, ili, u hitnom slučaju, od strane jednog člana Upravnog saveta.

4. Svi članovi Upravnog saveta moraju biti obavešteni o tačnom vremenu, mestu i dnevnom redu sednice najmanje deset radnih dana pre zakazanog zasedanja Saveta. U hitnom slučaju, sednice Upravnog saveta mogu biti najavljene i u kraćem najavnom roku. Ako član Saveta, izuzimajući Guvernera, ne može biti prisutan na sastanku Saveta, on mora naimenovati predstavnika koji može prisustvovati sastanku, ali koji nije jedan od članova Saveta. Svaki od tih predstavnika mora ispunjavati uslove iz člana 8, tačka 3. i podlegati odredbama čl. 10. i 11. ovog zakona.

5. Svaki član Upravnog saveta ima jedan glas. Međutim, tokom prvih šest godina poslovanja Centralne banke, dva člana imenovana iz Federacije Bosne i Hercegovine dele jedan glas, to jest, svaki ima po pola (1/2) glasa.

6. Kvorum svake sednice Upravnog saveta se sastoji od: (i) tričetvrtine članstva Upravnog saveta, ili njihovih naimenovanih predstavnika za vreme prvih šest godina poslovanja Centralne banke i posle toga (ii) tripetine članstva Upravnog saveta ili njihovih naimenovanih predstavnika.

7. Osim ako nije drugačije navedeno ovim zakonom, u skladu sa obavljenim diskusijama po određenom pitanju, odluke Upravnog saveta se prihvataju na osnovu većine glasova sakupljenih od prisutnih članova Upravnog saveta ili njihovih naimenovanih predstavnika. Jedino članovi Upravnog saveta ili njihovi naimenovani predstavnici koji su lično prisutni imaju pravo glasa, osim ako interni propis Centralne banke ne dozvoljava da se sednice Upravnog saveta i glasanje vrše telekonferencijski ili, u posebnim slučajevima, putem testiranog teleksa ili nekog drugog proverenog elektronskog sredstva komunikacije. U slučaju neodlučnog glasanja, Guverner može dati odlučujući glas.

8. Sve odluke donesene od osobe koja radi dobronamerno kao član Upravnog saveta su pravosnažne, uprkos tome što neke nepravilnosti u njegovom imenovanju, biranju ili kvalifikaciji mogu biti kasnije otkrivene.

Član 15

Rasprave na sednicama Upravnog saveta

1. Rasprave sednica Upravnog saveta su tajne. Upravni savet može odlučiti da obelodani rezultate svojih rasprava.

2. Na svakoj sednici Upravnog saveta se vodi zapisnik kojeg potpisuje predsedavajući i sekretar Upravnog saveta.

3. Sekretara Upravnog saveta imenuje Guverner između viših službenika Centralne banke; on ne može biti član Upravnog saveta.

Član 16

Saopštenja članova Upravnog saveta

1. Članovi Upravnog saveta treba da periodično i u potpunosti prijavljuju Upravnom savetu njihove značajne interese koje oni ili članovi njihovog domaćinstva mogu direktno ili indirektno imati; takva saopštenja treba da odgovaraju smernicama koje je usvojio Upravni savet.

2. Članovi Upravnog saveta treba da poput ostalih viših službenika zajedničkih institucija Bosne i Hercegovine podležu istim propisima koji se tiču njihovih značajnih poslovnih interesa.

3. Uvek kada se na raspravu Upravnog saveta postavi pitanje o takvom interesu, zainteresovani član Upravnog saveta treba da na početku diskusije izvesti članove o svom interesu; on ne sme sudelovati u raspravi i odluci o toj stvari. Ipak, njegovo prisustvo se broji u cilju postizanja kvoruma.

Član 17

Sastav uprave Centralne banke

1. Uprava Centralne banke se sastoji od Guvernera i Viceguvernera koje, uz odobrenje Upravnog saveta, imenuje Guverner.

2. Članovi Upravnog saveta mogu biti naimenovani Viceguvernerima samo uz jednoglasnu odluku Upravnog saveta.

3. Guverner može, uz saglasnost Upravnog saveta, dati privremena zaduženja ostalim članovima Upravnog saveta. On također može dati i dugoročna zaduženja članovima Upravnog saveta, ukoliko su ona jednoglasno odobrena od strane Upravnog saveta.

Član 18

Ovlaštenja uprave Centralne banke

1. Guverner je glavni izvršni funkcioner Centralne banke zadužen za svakodnevno poslovanje Centralne banke. Ako je Guverner odsutan, ili nije u stanju da obavlja svoje aktivnosti, Viceguverner kojeg on izabere uz odobrenje Upravnog saveta, vrši službu glavnog izvršnog funkcionera Centralne banke.

2. Guverner je odgovoran Upravnom savetu za izvršenje njihovih odluka, te za upravu i kontrolu administracije i delatnosti Centralne banke.

3. Sva ovlaštenja koja nisu specifično data Upravnom savetu dodeljuju se Guverneru. U granicama svojih ovlaštenja, Guverner ima zakonsko pravo da: preduzme sve tražene mere ili one za koje on sam smatra da su preporučljive za administraciju i poslovanje Centralne banke, uključujući i sklapanje ugovora u ime Centralne banke, imenuje službenike, posrednike i korespondente Centralne banke i predstavlja Centralnu banku u pravnim postupcima. Guverner može, uz odobrenje Upravnog saveta, da neke ili sva svoja ovlaštenja poveri drugim službenicima Centralne banke.

Član 19

Sledeća služba

1. Bez prethodnog pismenog odobrenja Upravnog saveta Centralne banke, Guverner, članovi Upravnog saveta i Viceguverneri neće raditi u drugoj finansijskoj instituciji dok traje njihov mandat u Centralnoj banci.

2. Bez prethodnog pismenog odobrenja Upravnog saveta Centralne banke, tokom perioda od šest meseci, računajući neposredno nakon

odlaska iz Centralne banke, prijašnji Guverneri, ostali članovi Upravnog saveta i Viceguverneri neće raditi u nekoj drugoj finansijskoj instituciji.

Član 20

Glavni interni revizor Centralne banke

1. Glavni interni revizor Centralne banke imenuje Guverner uz odobrenje Upravnog saveta na period od četiri godine. Glavni interni revizor može biti ponovo imenovan, ako se niti jedan razlog naveden u članu 11. ovog zakona ne može primeniti na njega.

2. Glavni interni revizor može dati ostavku na položaj i to uručujući ostavku Guverneru najmanje tri meseca unapred. Glavni interni revizor će biti smenjen s položaja jedino po odluci Upravnog saveta, ako je ona potkrepljena s jednim ili više razloga za uklanjanje s dužnosti specifikovanih u članu 11. ovog zakona.

3. Dužnosti glavni internog revizora su da:

a. uspostavlja i održava odgovarajuće procedure i instrumente za kontrolu rizika u Centralnoj banci i nadzire njihovu primenu;

b. vrši povremenu reviziju administracije i poslovanja Centralne banke kako bi osigurao strogu primenu zakona i propisa koji se odnose na Centralnu banku;

c. vrši reviziju i podnosi Upravnom savetu izveštaje i preporuke o računima i izeštajima, kao i o budžetskim i računovodstvenim postupcima i kontrolama Centralne banke i

d. revidira periodične finansijske izvode i odgovarajuće dokumente Centralne banke i, ako su pravilno pripre-mljeni, izdaje certifikate u tu svrhu.

4. Guverner može, uz odobrenje Upravnog vijeća, imenovati zamjenike glavnog internog revizora, kako bi pomogli glavnom kontroloru u obavljanju njegovih dužnosti.

Član 21

Osoblje Centralne banke

1. Tokom zaposlenja u Centralnoj banci, osoblje Centralne banke ne može biti zaposleno, ili primati kredit, od bilo koga drugog osim Centralne banke, osim ako Centralna banka ne odluči drugačije.

2. Upravni savet treba da usvoji propise Centralne banke kojima se regulišu uslovi zaposlenja službenika u Centralnu banku, kao i njihova prava i dužnosti.

Član 22

Službenici, posrednici i korespondenti Centralne banke

1. Guverner imenuje i raskida imenovanje službenika, posrednika i korespondenata Centralne banke u granicama i u skladu s opštim uslovima o zaposlenju propisanim od strane Upravnog saveta.

2. Ni jedna plata, zarada ili neki drugi honorar ili naknada plaćeni od Centralne banke ne mogu se vezati za čist prihod, čisti profit ili neki drugi prihod Centralne banke.

Član 23

Sukob interesa

1. Dok su na položaju, Guverner i Viceguverner treba da se u potpunosti profesionalno posvete radu u Centralnoj banci. Nijedan od njih ne može imati neku drugu službu ili zaposlenje, bez obzira da li je za to plaćen ili ne, osim ako ta aktivnost nije odobrena od Upravnog saveta Centralne banke.

2. Nijedan izvršni službenik iz rukovodne strukture ili osoblja Centralne banke ne može istovremeno imati drugo zaposlenje, bez obzira da li je za to plaćen ili ne, bez prethodnog pismenog odobrenja Upravnog saveta Centralne banke.

3. Nijedan član Upravnog saveta, član rukovodne strukture ili osoblja Centralne banke, ne može prihvatiti bilo koji poklon ili kredit za sebe, ili u korist bilo koje osobe s kojom je porodično, poslovno ili finansijski povezan, ako bi takvo prihvaćanje moglo dovesti do ili ostaviti dojam da dovodi do smanjenja njegovog nepristrasnog odnosa prema dužnostima u Centralnoj banci.

Član 24

Čuvanje tajne

Ni jedna osoba koja je, ili koja je bila, član Upravnog saveta, uprave ili osoblja, revizor poslovnih knjiga, predstavnik ili korespondent Centralne banke ne može da na način koji nije zakonom dozvoljen: (i) dozvoli pristup, predoči ili publikuje tajni informativni materijal do kojeg je došla izvršavajući svoje dužnosti prema Centralnoj banci; ili (ii) koristi takve podatke, ili dozvoljava da se ti podaci koriste za ličnu korist.

Glava III

FINANSIJSKI PROPISI

Član 25

Kapital Centralne banke

1. Početni kapital Centralne banke ima vrijednost od 25 miliona konvertibilnih maraka.

2. Ukupan početni kapital Centralne banke se uplaćuje u punom iznosu u periodu od dve sedmice od dana stupanja ovog zakona na snagu. Modalitete uplate početnog kapitala određuje Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine.

Član 26

Obračunavanje čistog profita ili čistog gubitka Centralne banke

Čisti profit ili čisti gubitak Centralne banke se obračunavaju za svaku finansijsku godinu i to u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima kao iznos čistih poslovnih prihoda ili gubitaka (uključujući realizovane dobitke i gubitke) i čiste nerealizovane procenjene dobitke ili gubitke, te nakon donošenja odredbi o:

a. spornim i sumnjivim dugovanjima, amortizaciji aktive i doprinosima za penzioni fond zaposlenih i

b. neophodnosti izdavanja odobrenja od strane institucija nadležnih za budžet Bosne i Hercegovine za ostale namene koje Centralna banka može smatrati neophodnim.

Član 27

Raspodela čistog profita Centralne banke

Ako Centralna banka ostvari čisti profit u bilo kojoj godini, čisti profit raspoređuje Upravno vijeće primjenjujući sljedeći redoslijed prioriteta:

a. dio čistog profita izdvaja na račun generalne rezerve Centralne banke, tako da iznos početnog kapitala i generalne rezerve bude ekvivalentan iznosu od pet procenata ukupnog iznosa novčane pasive (kako je definisano članom 31. Zakona) prikazane na računima Centralne banke za kraj te finansijske godine;

b. ostatak čistog profita raspoređuje se tako da 40 procenata Upravno vijeće raspoređuje svojom odlukom za povećanje kapitala i rezerve za generalne rezerve Centralne banke, a 60 procenata Centralna banka uplaćuje na račun institucije zadužene za Budžet Bosne i Hercegovine, u periodu od četiri mjeseca nakon završetka budžetske godine;

c. čista nerealizovana dobit raspoređuje se na račun procijenjene vrijednosti rezervi, koji se vodi u bilansu stanja Centralne banke.

Član 28

Alokacija čistog gubitka Centralne banke

Ako Centralna banka ostvari čisti gubitak u bilo kojoj budžetskoj godini, čisti gubitak biće alociran prema sljedećem:

a. ako čisti gubitak sadrži čisti nerealizovani gubitak, on se alocira na račun procijenjene vrijednosti rezervi ili, ako bi bilans računa procijenjene vrijednosti rezervi, kao posljedica takvog alociranja, bio negativan, taj iznos se alocira na generalne rezerve, do iznosa u kome bilans generalnih rezervi, kao posljedica takvog alociranja, ne bi bio negativan;

b. preostali gubitak sastavljen od čistih realizovanih gubitaka stavlja se na teret generalnih rezervi do iznosa u kome bilans generalnih rezervi, kao posljedica takvog alociranja, ne bi bio negativan.

Član 29

Pokrivanje deficita u kapitalu Centralne banke

Uvijek kada:

a. na kvartalnom preliminarnom bilansu stanja (bez izvršene revizije) Centralne banke koji je pripremljen u skladu s članom 64. Zakona, vrijednost njene aktive padne ispod iznosa njene pasive i kapitala i rezervi, ili

b. je iznos generalnih rezervi Centralne banke za bilo koju finansijsku godinu nedovoljan da pokrije čisti gubitak kao što je definisano u članu 28. Zakona, u roku od dva mjeseca po podnošenju bilansa stanja, ministarstvo odgovorno za Budžet Bosne i Hercegovine obezbjeđuje konvertibilne marke u iznosu ili iznosima koji su neophodni za pokrivanje deficita.

Član 30

Restrikcije u raspodeli čistog profita

Ni jedan transfer, isplata ili plaćanje u skladu s čl. 27. ili 28. ovog zakona se neće izvršiti ako bi to po mišljenju Upravnog saveta Centralne banke dovelo da aktiva Centralne banke bude manja od iznosa njene pasive i kapitala i rezervi.

Glava IV

MONETARNA FUNKCIJA I DELATNOST CENTRALNE BANKE

Član 31

Pravilo za izdavanje valute (aranžman *currency board*)

1. Centralna banka je obavezna da osigura da ukupan iznos njene novčane pasive nikada ne pređe ekvivalentan iznos (izraženo u valuti Bosne i Hercegovine) njenih neto deviznih rezervi.

2. U svrhu ovog zakona:

a. ukupan iznos novčane pasive Centralne banke je uvek zbir:

(A) svih novčanica i kovanog novca koje su u opticaj stavile centrala, glavne jedinice i ostale filijale Centralne banke i

(B) potražnih salda svih računa koji se drže u knjigama Centralne banke i njenih organizacionih jedinica od strane rezidentnih vlasnika računa; i

b. neto devizne rezerve Centralne banke predstavljaju u svako doba razliku između vrednosti na fer tržištu dole navedene aktive i pasive

Centralne banke:

Aktiva:

(A) svo zlato i drugi plemeniti metali i drago kamenje koji se drže od ili za račun Centralne banke;

(B) sve novčanice i kovani novac u slobodno konvertibilnoj stranoj valuti koji se drže od ili za račun Centralne banke;

(C) svako potraživanje naplativo u slobodno konvertibilnoj valuti koje se drži na računima Centralne banke, u knjigama stranih centralnih banaka ili drugih stranih finansijskih institucija;

(D) specijalna prava vučenja Međunarodnog monetarnog fonda koja drži Centralna banka;

(E) sve menice, solo menice, uverenja o depozitu, obveznice i drugi dugovni vrednosni papiri koje izdaju rezidenti drugih zemalja osim Bosne i Hercegovine, a koji su naplativi u slobodno konvertibilnoj stranoj valuti i koji su držani od ili za račun Centralne banke i

(F) sve terminske kupovine ili ugovori o reotkupu koje sklapa Centralna banka koji su ugovoreni sa ili garantovani od stranih centralnih banaka ili međunarodnih finansijskih organizacija, svi terminski poslovi, kao i svi ugovori Centralne banke s pravom opcije koji obezbeđuju plaćanje u slobodno konvertibilnoj stranoj valuti od strane rezidenata drugih zemalja osim Bosne i Hercegovine.

Pasiva:

(A) svako potraživanje koje je plativo u slobodno konvertibilnoj stranoj valuti ili Konvertibilnoj marci i vodi se u knjigama Centralne banke, na računima stranih centralnih banaka ili drugih finansijskih institucija;

(B) sve Konvertibilne marke koje drži Međunaro-dni monetarni fond;

(C) svi dospeli krediti prema stranim centralnim bankama i vladama, međunarodnim organizacijama i stranim finansijskim institucijama;

(D) terminski ugovori Centralne banke o prodaji i preprodaji koje je ona zaključila sa, ili za koje garantuje, strana centralna banka ili međunarodna finansijska institucija, i svi terminski poslovi Centralne banke kao i ugovori sa pravom opcije koji obezbeđuju prodaju

rezidentima drugih zemalja osim Bosne i Hercegovine u slobodno konvertibilnoj stranoj valuti;

(E) sve druge obaveze prema nerezidentima.

Član 32

Službeni kurs za valutu Bosne i Hercegovine

Službeni devizni kurs za valutu Bosne i Hercegovine je jedna konvertibilna marka za 0,511292 eura, odnosno jedan euro iznosi 1,955830 konvertibilnih maraka.

Član 33

Garantirana konvertibilnost valute Bosne i Hercegovine

1. Na zahtev, Centralna banka na teritoriju Bosne i Hercegovine bez restrikcija kupuje i prodaje Konvertibilne marke za euro po kursu navedenom u članu 32. ovog zakona.

2. Komercijalne banke i druge ovlaštene finansijske institucije u Bosni i Hercegovini na zahtjev kupuju i prodaju konvertibilnu marku za euro, bez ograničenja i po kursu određenom u članu 32. ovog zakona. Maksimum njihove provizije, taksi i drugih naplata za ovakve transakcije ne može iznositi više od 1%.

Član 34

Ostale finansijske transakcije Centralne banke

1. U skladu sa odredbama st. 2. i 3. ovog člana, Upravni savet Centralne banke ima ovlaštenje da preduzme sve neophodne aktivnosti u cilju sticanja, držanja i raspolaganja deviznom rezervnom aktivom na siguran i profitabilan način, kako je definisano članom 31, stav 2. ovog zakona.

2. Ukupni iznos bruto deviznih rezervi Centralne banke izražen u drugoj stranoj valuti, a ne u nemačkim markama, neće biti povećavan ako, kao rezultat takvog povećanja, ukupan iznos prevazilazi ekvivalent od 50 procenata ukupnog iznosa nesmanjenog kapitala i rezervi Centralne banke.

3. Ukupan iznos pasive Centralne banke koja je izražena ili naplativa u stranoj valuti, neće biti povećan, ako bi, kao rezultat takvog

povećanja, ukupan iznos premašio ekvivalent od 50 procenata ukupnog nesmanjenog kapitala i rezervi Centralne banke. O takvoj pasivi potrebno je da Upravni savet donese jednoglasnu odluku.

Član 35

Izveštavanje

Centralna banka svakog meseca objavljuje mesečne podatke o ukupnom iznosu Konvertibilnih maraka u opticaju kao i o zvaničnim deviznim rezervama Centralne banke, sa presekom koji prikazuje držanja eura i drugih valuta.

Član 36

Obavezne rezerve banaka

1. Propisima Upravnog odbora Centralne banke utvrđuje se minimalni iznos koji se obračunava na depozite i pozajmljena sredstva, bez obzira u kojoj valuti su sredstva izražena, koji su banke dužne da drže kod Centralne banke, preko centrale ili glavnih jedinica. Obavezne rezerve primjenjuju se jednako za sve banke.

2. Obavezne rezerve se održavaju držanjem novčanih depozita kod Centralne banke preko njene centrale i glavnih jedinica i obračunavaju se kao prosečne dnevne rezerve u desetodnevnom periodu.

3. Propisom Upravnog savjeta određuje se naknada koju Centralna banka isplaćuje bankama na iznos rezervi.

4. Propisi kojima se modifikuju nivoi obaveznih rezervi specifikuju datum do kojeg banke moraju obezbediti iznos novih rezervi.

5. Ukoliko banka ne izvrši svoju obavezu u pogledu obaveznih rezervi tokom dva uzastopna perioda, Centralna banka prestaje obavljati transakcije povlačenja za tu banku i obaveštava nadležne bankarske institucije kako bi se poduzele odgovarajuće mere i nadoknadio manjak u toku istog perioda,odnosno 10 dana. Ukoliko se neispunjavanje obaveza produži za još jedan period, odnosno 10 dana, Centralna banka će obavijestiti nadležne bankarske institucije kako bi one mogle poduzeti odgovarajuće korake protiv banke. Centralna banka određuje i naplaćuje kaznu za svaku banku koja ne

uspe održati obavezne rezerve na minimalnom nivou propisanom od strane Centralne banke, u iznosu od pet promila (5/1000) dnevno od ostvarenog deficita obaveznih rezervi te banke, sve dok se taj deficit ne ispravi.

6. Na osnovu uputstava nadležne agencije za bankarstvo Centralna banka otvara poseban rezervni račun za komercijalnu banku od koje se traži da blokira depozite, transakcije i sl. lica ili preduzeća utvrđenih u nalogu za blokiranje, koji izdaje Agencija za bankarstvo Republike Srpske ili Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ili se izdaje po njihovom ovlaštenju.

7. Od komercijalne banke koja ima obavezu prema nalogu za blokiranje izdatom na prethodno navedeni način, traži se da odmah izvrši prenos ekvivalentnog iznosa sa svog rezerevnog računa u Centralnoj banci Bosne i Hercegovine na poseban račun rezervi. Sredstva ostaju na ovom posebnom računu rezervi sve dotle dok nadležna agencija ne odobri njihovo oslobađanje.

8. Na osnovu uputstava nadležne agencije za bankarstvo, Centalna banka Bosne i Hercegovine blokira sve rezervne račune komercijalne banke koja ne postupi u skladu sa prethodno navedenim uputstvima nadležne agencije za bankarstvo. Ovi računi ostaju blokirani sve dotle dok Centralna banka Bosne i Hercegovine ne primi ovlaštenje od nadležne agencije za bankarstvo da dozvoli deblokiranje računa.

Član 37

Operacije na tržištu novca

Centralna banka se neće uključivati ni u kakve operacije na tržištu novca, uključujući tu i vrednosne papire bilo koje vrste.

Glava V

MONETARNA JEDINICA, NOVČANICE I KOVANI NOVAC

Član 38

Monetarna jedinica

1. Monetarna jedinica Bosne i Hercegovine je "Konvertibilna marka" koja se deli na stotinu "Feninga", čiji su simboli "KM", odnosno "F".

Konvertibilnu marku izdaje Centralna banka i stavlja u cirkulaciju preko svoje centrale i glavnih jedinica.

2. Konvertibilna marka je zakonito sredstvo plaćanja svih javnih i privatnih obaveza i dugova u Bosni i Hercegovini. Naročito, sve javne institucije i privatna lica ili preduzeća moraju prihvatiti Konvertibilnu marku u poravnanju i plaćanju bilo kojih obaveza prema njima.

Član 39

Emisija i povlačenje novca

Upravni savet Centralne banke je jedini autoritet u Bosni i Hercegovini koji donosi odluke o izdavanju zakonitog sredstva plaćanja i povlačenju iz opticaja zakonitog sredstva plaćanja, preko centrale, glavnih jedinica i ostalih filijala u Federaciji Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj.

Član 40

Računovodstveni postupak izdatog novca

Ukupan iznos novčanica i kovanog novca u opticaju se zavodi u račune Centralne banke (centrale, glavnih jedinica i ostalih filijala) kao pasiva celokupne Centralne banke; u tu pasivu neće biti uključene novčanice i kovani novac koji se nalaze u rezervnom inventaru valute.

Član 41

Zakonito sredstvo plaćanja

Novčanice i kovani novac koje je izdala Centralna banka kao zakonito sredstvo plaćanja, a koji nisu povučeni iz opticaja, se prihvataju u svojoj nominalnoj vrednosti kao sredstvo plaćanja svih javnih i privatnih dugovanja u Bosni i Hercegovini.

Član 42

Obeležja valute i novčanica u prelaznom periodu (Kuponi)

1. Upravni savet Centralne banke određuje nominalnu vrednost i veličinu novčanica i kovanica u skladu sa članom 7, stav e. ovog

zakona. O dizajnu novčanica i kovanica treba da odluči Upravni savet uz odobrenje Predsedništva Bosne i Hercegovine.

2. Kao prelazna mera, dok se ne nađe trajno rešenje za dizajn novca koji je dogovoren, kao zakonsko sredstvo gotovinskog plaćanja, Centralna banka stavlja u cirkulaciju "Kupone". Centralna banka neće izdavati kovanice dok su Kuponi u upotrebi.

3. Kuponi imaju zajedničke elemente dizajna kao i različite elemente dizajna za Federaciju Bosne i Hercegovine i Republiku Srpsku. Dve verzije Kupona koje će biti iste veličine za dati apoen imaju također sledeće zajedničke elemente:

a. na novčanici se nalazi reč "Kupon";

b. čitkim slovima napisana rečenica: "Donosiocu ovog kupona Centralna banka Bosne i Hercegovine na zahtev isplaćuje Š--Ć Konvertibilnih maraka."

c. apoen Kupona je ispisan uočljivim brojem s obe strane novčanice;

d. kao tehnička karakteristika sigurnosti, Kupon će imati serijski broj. Obe verzije Kupona će imati isti status kao zakonsko sredstvo plaćanja na celoj teritoriji Bosne i Hercegovine.

4. Federacija Bosne i Hercegovine i Republika Srpska će svaka imati vlastiti dizajn Kupona. Dizajn novčanice treba da bude u potpunosti konzistentan sa Dajtonskim sporazumom i neće uključivati uvredljive elemente u odnosu na drugi Entitet. Tekst na Kuponu može biti ispisan različitim pismom, po izboru Entiteta, i to jedan ćiriličnim pismom a drugi latiničnim pismom. Imena: "Federacija Bosne i Hercegovine" i "Republika Srpska" se neće pojavljivati na Kuponu.

5. Upravni Savet Centralne banke će preduzeti sve potrebne napore da osigura cirkulaciju Kupona, kako u Federaciji Bosne i Hercegovine, tako i u Republici Srpskoj u periodu od tri meseca po usvajanju ovog zakona.

Član 43

Štampanje i čuvanje valute

Centralna banka organizuje štampanje novčanica i kovanje kovanog novca, brine se o sigurnosti i čuvanju izdanih novčanica i kovanog

novca, a ako je potrebno, i o čuvanju i uništenju otisaka, kalupa za kovanje novca i starih novčanica i kovanog novca koji su zakonsko sredstvo plaćanja u Bosni i Hercegovini.

Član 44

Neprikladna valuta

1. Neprikladna valuta se povlači iz opticaja, uništava i zamenjuje novčanicama i kovanim novcem Centralne banke.

2. Centralna banka može odbiti da zameni novčanice ili kovani novac ako se njihov dizajn ne može čitati, ako je bezobličan ili izbušen, ili ako je više od 40 posto njihove površine uništeno. Takva sredstva plaćanja se povlače i uništavaju bez nadoknade vlasniku, osim ako u posebnim slučajevima Centralna banka ne dozvoli potpunu ili delomičnu kompenzaciju.

3. Ne može se tražiti od Centralne banke kompenzacija za izgubljene, ukradene ili uništene novčanice ili kovani novac; sve novčanice koje su promenile vanjski izgled, naročito novčanice na kojima se pisalo, bojilo, preštampavalo, utiskavalo, bušilo ili na koje se nešto lepilo, mogu biti zaplenjene bez nadoknade.

Član 45

Valutni inventar i plan štampanja, odnosno kovanja novca

Centralna banka direktno vodi inventuru zalihe novca, planira izdavanje novca, a centrala, glavne jedinice i ostale filijale Centralne banke osiguravaju redovno snabdevanje novčanica i kovanica Konvertibilne marke tako da udovolje potrebama privrede Bosne i Hercegovine.

Član 46

Opoziv valute

1. Centralna banka može odlučiti da opozove i povuče iz opticaja bilo koje Konvertibilne marke koje su u opticaju na teritoriji Bosne i Hercegovine i to u zamenu za štampanje, odnosno kovanje drugih novčanica ili kovanog novca u jednakim iznosima; odluka treba biti donesena jednoglasno od strane Upravnog saveta i u obliku propisa Centralne banke kojim se precizira vrijeme za koje novčanice i

kovani novac trebaju biti zamenjeni, kao i gde (centrala, glavne jedinice ili ostale filijale Centralne banke) će se zamena vršiti.

2. Istekom vremena za promenu novčanica i kovanog novca iz stava 1, novčanice i kovani novac koji su određeni za zamenu prestaju biti zakonsko sredstvo plaćanja.

Član 47

Umnožavanje i krivotvorenje valute

1. Ko god: (i) falsifikuje, kuje, krivotvori ili menja bilo koju novčanicu ili kovani novac koji su zakonsko sredstvo plaćanja, da li u Bosni i Hercegovini ili u inostranstvy, ček, vrednosni papir ili karticu, bilo da je izražena u valuti Bosne i Hercegovine ili drugoj valuti; ili (ii) ako poseduje, prenosi ili izdaje takvu novčanicu, kovani novac, ček, vrednosni papir ili karticu za koje je znao da su falsifikati, krivotvoreni ili izmenjeni; ili (iii) proizvede, poseduje ili prenosi bilo koji otisak, kalupe za kovanje novca, kamenje, papir, tintu ili neki drugi predmet ili tekućinu za koje je znao da su bili namenjeni za falsifikovanje, kovanje, krivotvorenje ili izmenu bilo koje takve novčanice, kovanog novca, čekova, vrednosnih papira ili kartice, biće kriv za počinjeno krivično delo.

2. Za bilo koje umnožavanje novčanica, kovanog novca, čekova, vrednosnih papira ili kartica bez obzira da li su izraženi u valuti Bosne i Hercegovine ili nekoj drugoj valuti, kao i za stvaranje bilo kojeg predmeta čiji dizajn imitira takve novčanice, kovani novac, čekove, vrednosne papire ili kartice, potrebna je pismena dozvola Centralne banke.

Glava VI

POLITIKA DEVIZNOG KURSA, DEVIZNIH REZERVI I DEVIZNA KONTROLA

Član 48

Devizna kontrola

1. Konvertibilna marka je slobodno konvertibilna u stranu valutu u Bosni i Hercegovini.

2. Centralna banka ili drugi autoriteti neće postavljati ograničenja na plaćanja i međunarodne transakcije, osim ako Centralna banka ne odluči da su takva ograničenja potrebna za izvršenje obaveze Bosne i Hercegovine, u skladu sa međunarodnim zakonom. O svim ovim pitanjima Upravni savet treba da donesy jednoglasnu odluku.

Član 49

Klirinški sporazumi i sporazumi plaćanja

Centralna banka može, ili za svoj vlastiti račun ili za račun i po nalogu Bosne i Hercegovine, da uđe u klirinške i platežne aranžmane, ili sklopi bilo koji drugi ugovor u istu svrhu sa javnim ili privatnim klirinškim institucijama koje se nalaze u inostranstvy.

Član 50

Devizne rezerve

1. Centralna banka stvara i održava određenu deviznu rezervu koja se sastoji od celokupne ili delomične aktive Centralne banke navedene u članu 31, stav 2. ovog zakona.

2. Centralna banka investira stranu aktivu u skladu sa principima i praksom zdravog ulaganja i samo u likvidnim vrednosnim papirima koje izdaje Vlada ili centralna banka zemlje u čijoj valuti su izraženi vrednosni papiri.

Član 51

Izveštavanje o deviznim transakcijama

Upravni savet Centralne banke može od banaka tražiti da se periodično podnose Centralnoj banci izveštaji putem njenih organizacionih jedinica o njihovim ukupnim otvorenim deviznim pozicijama. Centralna banka treba da propiše obrasce za izveštaj i odgovarajuću dokumentaciju koja se mora dostavljati.

Glava VII

ODNOSI CENTRALNE BANKE S DRUGIM JAVNIM INSTITUCIJAMA

Član 52

Bankar, savetnik i fiskalni agent

1. Centralna banka će raditi kao bankar i fiskalni agent Bosne i Hercegovine i javnih agencija koje Predsedništvo Bosne i Hercegovine odredi, pod uslovom da niti jedna transakcija koju Centralna banka sprovede ne može služiti kao finansijska pomoć, uključujući kredit, za ili u korist Bosne i Hercegovine.

2. Centralna banka i ministarstvo nadležno za budžet Bosne i Hercegovine se mogu međusobno konsultovati, a dužnost Centralne banke je da pruža savet ministarstvu nadležnom za budžet Bosne i Hercegovine o svim značajnim pitanjima koja se odnose na njene zadatke ili zadatke koji su na neki drugi način u sklopu njene nadležnosti.

3. Svake godine, ministarstvo nadležno za budžet Bosne i Hercegovine može da konsultuje Centralnu banku o pripremanju budžeta, a u slučaju da je konsultovana, Centralna banka podnosi pisani izveštaj Savetu ministara Bosne i Hercegovine o ekonomskim i finansijskim pitanjima.

4. Centralna banka neće delovati kao bankarski ili fiskalni agent bilo Federacije Bosne i Hercegovine ili Republike Srpske, ukoliko ne postoji zajednička odluka oba Entiteta.

Član 53

Konsultacije i davanje izveštaja o zaduživanju javnog sektora

Svake godine nadležni organ Bosne i Hercegovine se konsultuje sa Centralnom bankom o planu za vanjsko zaduživanje javnog sektora tokom naredne finansijske godine, uključujući iznose koji će biti ugovoreni i isplaćeni prema istom zaduživanju, kao i očekivane rokove i uslove za takvo zaduživanje. O svim vanjskim posudbenim transakcijama Bosne i Hercegovine i njenih javnih institucija podnosi se izveštaj Centralnoj banci koji sadrži takve detalje koje Centralna banka uz odobrenje Predsedništva Bosne i Hercegovine određuje propisom.

Član 54

Depozitar i zastupnik pri plaćanju

Centralna banka može prihvatiti depozite u svojoj centrali i glavnim jedinicama u Konvertibilnoj marci i stranoj valuti iz institucija Bosne i Hercegovine i javnih agencija koje određuje nadležno ministarstvo Bosne i Hercegovine. Kao depozitar, Centralna banka prima depozite i vrši isplate do granica deponovanih uloga prema platnim nalozima za te račune. Centralna banka plaća kamatu na takve depozite prema tržišno orentisanoj stopi nakon oduzimanja njenih administrativnih troškova.

Član 55

Funkcija fiskalnog agenta

Centralna banka može samo preko trust fonda (poverilački fond) i prema uslovima o kojima će se složiti s nadležnim organima Bosne i Hercegovine da deluje kao fiskalni agent za Bosnu i Hercegovinu i njene javne agencije u sledećim slučajevima:

a. prodaji dugovnih vrednosnih papira koje su izdali, kao protokolist ili posrednik u transferu;

b. isplati glavnice, kamate i drugih troškova na te vrednosne papire;

c. platne transakcije koje se odnose na njihove račune kod Centralne banke i

d. ostalim pitanjima koja su u skladu sa osnovnim ciljevima i zadacima Centralne banke.

Član 56

Obaveštenja koja treba dostaviti Centralnoj banci

Bosna i Hercegovina treba da dostavi Centralnoj banci sva ekonomska i finansijska obaveštenja i dokumente koje Centralna banka zatraži u cilju obavljanja svojih poslova.

Glava VIII

ODNOSI CENTRALNE BANKE S BANKAMA

Član 57

Bankovni računi u knjigama Centralne banke

Svaka banka koja obavlja svoje delatnosti na osnovu bankovne licence otvara i drži račun za obavezne rezerve u knjigama centrale i

glavnih jedinica Centralne banke pod uslovima koje odredi Upravni savet Centralne banke, te na zahtev, bez odlaganja, dostavlja informacije Centralnoj banci ili njenim glavnim jedinicama i ostalim filijalama u Federaciji Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj koje se odnose na njeno poslovanje i finansijsku poziciju, što propisom određuje Upravni savet Centralne banke.

Član 58

Kliring i obračunske olakšice

Centralna banka preko centrale i glavnih jedinica može pomagati bankama u organizovanju klirinških mogućnosti i obračunu u međubankarskom plaćanju, uključujući plaćanje putem čekova i drugih platežnih instrumenata i može uspostaviti procedure i izdati takve propise koje smatra pravilnim.

Član 59

Mreža informacija

Centralna banka može osnovati i održavati informativnu mrežu za finansijski sistem Bosne i Hercegovine.

Glava IX

RAČUNI, FINANSIJSKI IZVODI, REVIZIJA I IZVEŠTAJI CENTRALNE BANKE

Član 60

Finansijska godina Centralne banke

Finansijska godina treba početi na prvi dan meseca januara i završiti na zadnji dan meseca decembra.

Član 61

Računovodstveni postupci

Centrala i glavne jedinice Centralne banke će stalno voditi račune i evidenciju koja će odražavati njeno poslovno i finansijsko stanje u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima.

Član 62

Finansijski izvodi Centralne banke

Centrala Centralne banke priprema konsolidovanje finansijske izvode za svaku od svojih finansijskih godina. Ti izvodi uključuju bilans stanja i bilans uspeha, kao i ostale izvode.

Član 63

Revizija računa Centralne banke

Reviziju računa i evidencije Centralne banke vrše vanjski revizori koje imenuje Predsedništvo Bosne i Hercegovine, a po preporuci Upravnog saveta.

Član 64

Slanje i publikovanje izvoda i izveštaja Centralne banke

1. Centralna banka treba da, u roku od tri meseca nakon završetka svoje finansijske godine, podnese Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine sledeće:

a. primerak svojih finansijskih izvoda koji su overeni od strane njenih revizora;

b. izveštaj o svom poslovanju u toku te godine i c. izveštaj o stanju privrede.

2. Centralna banka treba da u što kraćem vremenu, ali u svakom slučaju u roku od mjesec dana nakon završetka kvartala, pripremi i podnese Predsjedništvu Bosne i Hercegovine preliminarni (bez izvršene revizije) finansijski izvještaj za taj kvartal.

3. Nakon podnošenja izveštaja, Centralna banka će publikovati finansijske izvode i izveštaje koji se odnose na st. 1. i 2; isto tako, može publikovati izveštaje i studije o finansijskim i ekonomskim pitanjima koje smatra prikladnim.

Glava X

RAZLIČITI PROPISI

Član 65

Konsultacije o zakonskim predlozima

Upravni savet Centralne banke se konsultuje o svim zakonskim predlozima vezano za sva pitanja koja se odnose na njeno poslovanje, ili koja su u domenu njene nadležnosti pre nego budu dostavljena

zakonodavnom telu Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske.

Član 66

Pravo Centralne banke na prioritet

1. Centralna banka ima apsolutno pravo na prioritet zadovoljenja svakog od svojih potraživanja za svaki potražni saldo i ostala sredstva koja drži na svom računu ili na računu odgovarajućeg dužnika, bilo da je to kolateralno jamstvo za osiguravanje svojih potraživanja ili kad takvo potraživanje postane dospelo i naplativo, osim za aktivu koju Centralna banka drži kao obaveznu rezervu.

2. Centralna banka može koristiti svoje pravo prioriteta jedino ako ima potražni saldo ili prodaje ostalu aktivu za razumnu cenu, isplaćujući sama sebe od prihoda stvorenog tom prodajom nakon odbijanja troškova nastalih prodajom. Da bi ostvarila svoje pravo prioriteta u skladu sa propisom iz ovog člana, Centralna banka ne treba da pokreće sudski postupak. Neće se dozvoliti da neko drugo konkurentno potraživanje uspori ispunjenje tog prava, čak ni zahtev na pravo vlasništva ili neka druga pre stečena prava, osim ako postoji jasan i uverljiv dokaz da je osoblje Centralne banke znalo, ili se smatra da je trebalo da zna, da u vreme kad je imovina došla u vlasništvo Centralne banke ona nije bila vlasništvo dužnika o kojem je reč.

Član 67

Zabranjene aktivnosti Centralne banke

1. Osim ako nije drugačije propisano ovim zakonom, Centralna banka neće:

a. davati nikakav kredit pod bilo kakvim okolnostima;

b. držati depozit izražen ili plativ u valuti Bosne i Hercegovine ili rezidenta Bosne i Hercegovine, niti davati novčane ili finansijske poklone;

c. baviti se trgovinom, kupovinom deonica bilo koje korporacije ili kompanije, uključujući deonice bilo koje finansijske institucije, niti

imati bilo koji interes vlasništva u finansijskom, trgovačkom, poljoprivrednom, industrijskom, ili drugom preduzeću;

d. sticati kupovinom, iznajmljivanjem ili na neki drugi način prava na nepokretnu imovinu, osim ako ne smatra da je to potrebno i neophodno radi obezbeđivanja prostorija za svoju vlastitu administraciju i poslovanje ili za smeštaj svojih službenika, odnosno za slične potrebe koje se odnose na obavljanje njenih funkcija u skladu sa odredbama ovog zakona.

2. Uzimajući u obzir sve propise ovog zakona, Centralna banka može:

a. uz odobrenje Predsedništva Bosne i Hercegovine da ima deonice u vlasništvu ili na neki drugi način učestvuje u bilo kojoj organizaciji koja je uključena u aktivnosti koje su potrebne za valjano izvršenje funkcija i odgovornosti same Centralne banke;

b. da u toku podmirenja dugova stiče kamate ili prava prema gore navedenom stavu 1. pod uslovom da se tako stečene kamate i prava prodaju kod prve povoljne prilike;

c. da uspostavi penzione fondove za službenike ili slične aranžmane za dobrobit ili zaštitu svojih službenika i osoba koje od njih zavise ili koje oni navedu, da uplaćuje doprinose za troškove vezane za te aranžmane prema uslovima koje će ona odrediti.

Član 68

Prikupljanje statističkih podataka

1. Centralna banka direktno ili preko svojih glavnih jedinica prikuplja statističke podatke od nadležnih institucija Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske, o ekonomskim i finansijskim pitanjima, pod uslovom da relevantni nadležni organi takve podatke ne smatraju poverljivim U tu svrhu, ona treba da sarađuje s nadležnim institucijama drugih država i sa međunarodnim organizacijama.

2. Centralna banka doprinosi usklađivanju pravila i prakse za prikupljanje, kompilaciju i distribuciju statističkih podataka u sklopu svoje nadležnosti.

3. Upravni savet Centralne banke propisuje koji su statistički podaci potrebni, na kojem se obrascu dostavljaju Centralnoj banci, koje lica dostavljaju te podatke Centralnoj banci, kao i režim poverljivosti koji treba primeniti kod dostavljanja podataka Centralnoj banci.

Član 69

Imunitet Centralne banke od oporezivanja

Centralna banka, njena aktiva, imovina i prihod, kao i njena poslovanja i transakcije, oslobođeni su od svih poreza i carina.

Član 70

Propisi Centralne banke

U izvršenju svojih dužnosti, Centralna banka samostalno donosi propise. Svi propisi, smernice i upute izdane od Centralne banke koji se odnose na više ustanova objavljuju se u službenim listovima Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske i stupaju na snagu na dan objavljivanja ili kasnije ako je tako naznačeno propisima, smernicama i uputama. Takvi propisi, smernice i upute imaju zakonsku snagu na području cele Bosne i Hercegovine. Centralna banka vodi javni registar tih propisa, smernica i uputa.

Član 71

Standardi dobre administracije

1. Centralna banka koristi ovlaštenja koja su joj propisana ovim zakonom, pravedno i ujednačeno i u skladu sa zdravom administrativnom praksom. Ona se treba uzdržavati da ta svoja ovlaštenja koristi u svrhu za koju to ovlaštenje nije dato ili da se njime koristi više nego što je potrebno za postizanje ciljeva za koje je ovlaštenje dato.

2. Odluke Centralne banke prema ovom zakonu su nepristrasne i motivisane su samo objektivnim i racionalnim razlozima; one se sprovode pravedno i s merom.

Član 72

Prelazni aranžmani

1. Nakon četrdeset pet dana po stupanju ovog zakona na snagu, Narodna banka Bosne i Hercegovine i Narodna banka Republike Srpske prestaju da rade kao centralne banke. Naročito, one prestaju da prihvataju monetarne obaveze ili da se na drugi način uključuju u monetarne operacije. Ostale institucije koje se u tom trenutku budu bavile monetarnim operacijama ili koje su na bilo koji drugi način uključene u takve operacije prestaju obavljati iste.

2. Upravni savet Centralne banke ima punu odgovornost i ovlaštenja za sprovedbu prelaznih aranžmana kako je to definisano ovim zakonom. Naročito, u periodu od četrdeset pet dana po stupanju ovog zakona na snagu, Upravni savet treba da preduzme sledeće aktivnosti da:

a. monetarna pasiva Narodne banke Bosne i Hercegovine se prebacuje na poverilački račun Centralne banke zajedno sa i samo do nivoa dostupne, likvidne, konvertibilne strane aktive koju drži Narodna banka Bosne i Hercegovine. Tako prebačena pasiva uključuje i može se ograničiti na preostale banknote bosanskohercegovačkih dinara i depozita obaveznih rezervi komercijalnih banaka. Strana aktiva stečena na takav način može biti prebačena na obične račune Centralne banke kad god Centralna banka izvrši konverziju odgovarajuće pasive u Konvertibilne marke do iznosa tako konvertirane pasive, u skladu sa pravilima i propisima koje je doneo Upravni savet Centralne banke u tu svrhu.

Svaka čista aktiva koja je preostala na poverilačkom računu nakon konverzije cele takve pasive se koristi za likvidaciju ostale pasive Narodne banke Bosne i Hercegovine.

b. centralni ured Centralne banke i njene glavne jedinice počnu sa radom i

c. za Centralnu banku uspostavi novi sveobuhvatni sistem računovodstva, u skladu sa članom 61. ovog zakona. Svakog meseca se za internu upotrebu priprema opšti saldo svih računa i privremeni bilans stanja.

Član 73

Poverilački računi

Centralna banka je ovlaštena da otvara i vodi u svojim knjigama račune čija je aktiva i pasiva odvojena od ostale aktive i pasive Centralne banke tako da se aktiva sa svakog od takvih računa može koristiti samo da zadovolji pasivu tog računa i nikakva druga aktiva Centralne banke se neće koristiti da bi zadovoljila iznos pasive tog određenog računa.

Član 74

Definicije

Termini upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeća značenja:

a. "kredit" je svaka direktna ili indirektna obaveza da se isplati suma novca u zamenu za pravo otplate isplaćene a nevraćene sume, kao i plaćanje kamata i drugih troškova na taj iznos, svako produženje dospeća duga, svaka izdana garancija za plaćanje duga i svako sticanje prava plaćanja iznosa novca, te svaki depozit kod rezidentne banke ili finansijske institucije; termin "kredit" neće obuhvatiti depozite i povlačenja iz bankovnih depozita koje drže rezidentne banke radi obaveznih rezervi, kao i vlade Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, ili Republike Srpske u onoj meri u kojoj Centralna banka deluje kao bankar ili fiskalni agent. To uključuje kupovine, na sekundarnom tržištu, vrednosnih dugovnih papira koji su izdani od rezidentnih ili nerezidentnih lica koji su direktno ili indirektno u vlasništvu rezidenata;

b. "vrednosni papir" je svaki prenosivi instrument zaduživanja i svaki drugi instrument koji je jednak navedenom instrumentu zaduženja, bilo da je overen ili uknjižen;

c. "javna agencija" znači bilo koju agenciju ili instituciju Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine ili Republike Srpske; Vladin nivo - Bosne i Hercegovine i Entiteta - kojem takve agencije pripadaju je posebno definisan u svakoj referenci ovog zakona;

d. "rezident" je svako fizičko lice koje je registrovano kao rezident Bosne i Hercegovine i svako pravno lice koje ima biro u Bosni i Hercegovini;

e. "valuta Bosne i Hercegovine" znači Konvertibilna marka;

f. "međunarodni računovodstveni standardi" označavaju najsavremenije međunarodne računovodstvene standarde koje izdaje Međunarodni odbor za računovodstvene standarde;

g. "banka" označava svako pravno lice koje učestvuje u poslovima primanja novčanih depozita i drugih isplativih sredstava na osnovu bankarske dozvole koju izdaje nadležno telo odgovorno za licenciranje i superviziju banaka.

h."currency board", u smislu ovog zakona znači, operativno pravilo za izdavanje domaće valute, prema kojem se domaća valuta izdaje samo uz kupovinu konvertibilne devizne valute sa punim pokrićem u neto starnoj aktivi. To znači da Centralna banka ne može davati kredit;

i. "glavna jedinica" i "filijala" se koriste u ovom zakonu kao standardni termini, čime se ne sprečava usvajanje drugačijeg zvaničnog naziva za organizacione jedinice Centralne banke. Glavna jedinica u Republici Srpskoj će se zvati:

Glavna banka Republike Srpske

Centralne banke BiH

Sva slova u ovom nazivu biće iste veličine i formata.

Član 75

Ukidanje prethodnih zakonskih odredbi

Odredbama ovog zakona ukidaju se odredbe drugih zakona i propisa koji se odnose na ovu materiju u Bosni i Hercegovini, Federaciji Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj.

Član 75a

Pravna pitanja nastala zbog uvođenja eura

1. Gdje se u bilo kojem pravnom dokumentu (u daljem tekstu: pravni akt), važećem na dan 31. decembra 2001. godine poziva na jedinicu nacionalne valute koju zamjenjuje euro, ovakvo pozivanje će se smatrati kao pozivanje na odnosnu euro jedinicu, u skladu sa zvaničnim kursom za konverziju i u skladu sa pravilima zaokruživanja, uspostavljenim od Vijeća Evropske unije.

2. Pravna pitanja koja proizilaze iz zamjene nacionalnih valuta eurom, koja se spominju u pravnom aktu, uključujući i pravna pitanja koja podrazumijevaju varijabilnu kamatnu stopu ili indeks na koji se poziva u pravnom aktu, biće riješeni primjenom zakona zemlje čija se valuta na taj način mijenja.

3. Zamjena nacionalne valute eurom neće imati efekat poništavanja ili oslobađanja obaveze po bilo kojem pravnom aktu, niti će omogućiti bilo kojoj strani da jednostrano mijenja ili raskine takav ugovor.

4. Za potrebe ovog člana, pravni akt znači bilo koju zakonodavnu ili statutarnu odredbu, administrativni akt, sudsku odluku, ugovor, jednostrani pravni akt, instrumente plaćanja osim novčanica i kovanica i bilo koji drugi instrument sa zakonskom snagom

Član 76

Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana po njegovom usvajanju od strane Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Samostalni član Zakona o izmjenama i dopunama
Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine

("Sl. glasnik BiH", br. 29/2002)

Član 13

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Samostalni član Zakona o dodatnim izmjenama i dopunama
Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine

("Sl. glasnik BiH", br. 8/2003)

Član 3

Ovaj zakon stupa na snagu odmah i objavljuje se odmah u "Službenom glasniku BiH".

Samostalni član Zakona o izmjenama i dopunama
Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine

("Sl. glasnik BiH", br. 13/2003 i 14/2003 - ispr.)

Član 3

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a objaviće se u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta.

Samostalani članovi Zakona o izmjenama i dopunama
Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine

("Sl. glasnik BiH", br. 9/2005)

Član 9

Raspodjela čistog profita Centralne banke u skladu s članom 5. ovog zakona (član 17. Zakona) izvršiće se prema ostvarenim rezultatima poslovanja za finansijsku 2004. godinu najkasnije do 28. februara 2005. godine.

Član 10

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a objaviće se i u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Samostalni član Zakona o izmjenama
Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine

("Sl. glasnik BiH", br. 76/2006)

Član 4

Ovaj Zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a biće objavljen i u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.